

Sprekers 'Uur van de Waarheid'

Mw. Cedar Duaybis is één van de oprichters van Sabeel, het oecumenische centrum voor bevrijdingstheologie dat in 1989 in Jeruzalem werd opgericht. Sindsdien heeft zij een centrale rol gespeeld bij Sabeel, met name in de programma voor vrouwen en voor jongeren. Ook maakt ze deel uit van het bestuur.

Mw. Duaybis is geboren in Haifa, in een Episcopale familie. In 1948 moest het gezin vluchten en belandde in een vluchtelingenkamp in Nazareth, waar ze meer dan 15 jaar hebben gewoond. Cedar Duaybis heeft tot haar pensioen gewerkt als onderwijzeres, en was getrouwd met een Anglicaanse priester. Haar hele leven, en nog steeds, heeft ze zich ingezet voor de rechten van Palestijnen, en dat op zeer innemende en elegante wijze. Ze woont in Oost-Jeruzalem.

Mw. Duaybis is één van de auteurs van het Kairos-document. Daarnaast heeft ze meegewerkt aan verschillende boeken, o.a. in samenwerking met Naim Ateek. In 2005 kwam het boek 'Challenging Christian Zionism' uit, waarvan zij een van de redacteurs is.

Dr. Jamal Khader, Rooms-Katholiek priester, is decaan Geesteswetenschappen aan de universiteit van Bethlehem. Daarnaast doceert hij Peace Studies and Conflict Resolution Strategies in het MA-programma International Cooperation and Development.

Jamal Khader is geboren in het dorpje Zebabdeh, een overwegend christelijk dorpje in het noorden van de Westelijke Jordaanoever. Hij is gepromoveerd aan de Pontificia Università Gregoriana in Rome in de systematisch theologie, op een onderzoek naar de officiële dialoog tussen de Rooms Katholieke en de Orthodoxe Kerken. Jamal Khader is lid van het Theological Reflection Committee van het Latijns Patriarchaat en van het Committee of Dialogue with Jews. Dr. Khader is een van de auteurs van het Kairos-document en was in de Dom in Utrecht om het document aan te bieden aan Nederlandse kerkleiders op 22 december 2009.

Dr. Jan Pronk (1940) is tegenwoordig voorzitter van het Interkerkelijk Vredesberaad (IKV Pax Christi). Hij werd geboren op 16 maart 1940 in Scheveningen als zoon van een gereformeerde onderwijzer. Na een studie economie aan de Erasmus Universiteit, werd hij onderzoeksassistent van prof. dr. Jan Tinbergen aan dezelfde universiteit. In de jaren zeventig werd hij lid van de Tweede Kamer voor de Partij van de Arbeid en Minister van Ontwikkelingssamenwerking. In de eerste helft van de jaren tachtig werkte Jan Pronk voor de VN (UNCTAD) in Geneve.

Daarna keerde Pronk terug in de Nederlandse politiek en werd Minister voor Ontwikkelingssamenwerking en later Minister van Milieu. Hij verliet de Nederlandse politiek in 2002 en werd benoemd als hoogleraar aan het Institute of Social Studies in Den Haag. Van het midden van 2004 tot het einde van 2006 werkte hij in Khartoum als *Special Representative* van de Secretaris Generaal van de VN in Soedan, waar hij de leiding had van de VN *peace keeping* operatie (UNMIS).

In de *Geert Hofstede Lecture*, in Groningen op 21 mei 2008 zei hij: "Na 9/11 is het begrijpelijk dat mensen in het Westen die het internationale terrorisme vrezen willen terugslaan. Echter, het ondergeschikt maken van waarden zoals mensenrechten en duurzame ontwikkeling aan veiligheidsoverwegingen kan op de lange termijn leiden tot minder in plaats van meer veiligheid. Mensen in Afrika, Azië en het Midden Oosten [...] vragen: Wat zit er achter de preken over democratie zolang Westerse landen zich vastklampen aan de meest begunstigde posities in de machtige instituties van de wereld. (...) Waarom eisen Westerse landen 'good

governance' in ontwikkelingslanden en ondersteunen ze gelijktijdig autoritaire en slechte regimes in naam van de internationale veiligheid?" (zie ook: www.janpronk.nl).

Dr. Naim Stifan Ateek is een Palestijns Anglicaans geestelijke, oprichter en hoofd van het *Sabeel Ecumenical Liberation Theology Center* in Jeruzalem. Hij was leerling aan de *Nazareth Baptist school* waar hij na zijn studie ook les gaf. Met zijn boek *Justice and only Justice, a Palestinian Theology of Liberation* (Orbis, 1989) was Ateek de eerste die een Palestijnse bevrijdingstheologie ontwikkelde. Dit boek legde de grondslag voor een theologie die zich richt op het conflict over Palestina en dat zowel politieke, religieuze, Bijbelse als theologische dimensies onderzoekt. Zijn laatste boek, *A Palestinian Christian Cry for Reconciliation*, verscheen in 2008 bij Orbis.

In *Justice and Only Justice* beargumenteert Ateek dat het Oude Testament problematisch is voor Palestijnse christenen omdat het gebruikt wordt als rechtvaardiging voor het Zionisme. "Vóór het stichten van de Staat Israël," zegt Ateek, werd het OT "beschouwd als een essentieel deel van de Christelijke Schrift, daarbij wijzend op en getuigend van Jezus". Maar sinds 1948 zijn sommige joodse en christelijke exegeten het Oude Testament grotendeels gaan lezen "als een Zionistische tekst". Met als resultaat de fundamentele vraag: hoe kan het Oude Testament het Woord van God zijn in het licht van de Palestijnse ervaring dat het gebruikt wordt om het Zionisme te steunen? Ateek verklaart dat het antwoord ligt in "een theologie die bevrijdt", gebaseerd op "Jezus Christus zelf", als de "canon" van de "centrale Bijbelse hermeneutiek" (zie ook www.sabeel.org).

Dr. Mark Braverman wortels liggen in het Heilige Land. Zijn grootvader, een Palestijnse jood die als vijfde generatie in het land woonde, was geboren in Jeruzalem en emigreerde als jonge man naar de Verenigde Staten. Daar groeide Braverman op in de joodse traditie, met studie van de Tenach, Hebreeuwse literatuur en joodse geschiedenis. Geschoold als klinisch psycholoog en crisis manager, wijdde Braverman zijn professionele carrière aan het werken met groepen en personen die aan traumatische stress stoornissen lijden. Terug in Israël in 2006 veranderde hij zijn visie na ooggetuige te zijn geweest van de bezetting van Palestina en na ontmoetingen met vredesactivisten en leiders van de moslim-, christelijke en joodse gemeenschappen.

Sindsdien staat het Israëlisch-Palestijnse conflict in het centrum van zijn belangstelling. Hij is medeoprichter en directeur van *Friend of Tent of Nations North America*, maakt deel uit van het bestuur van de *Israeli Committee Against House Demolitions-USA*, de adviescommissie van *Friends of Sabeel North America* en de Raad van Advies van de *Washington Interfaith Alliance for Middle East Peace*. Hij is ook actief lid van de *American Jews for a Just Peace*.

In zijn boek *Fatal Embrace* laat Braverman zien hoe de joodse zoektocht naar veiligheid en *empowerment*, en de christelijke poging om boete te doen voor eeuwen van antisemitisme leidden tot onvoorwaardelijke christelijke steun aan de staat Israël. Zijn eigen weg volgend - van een jood die strijdt met de moeilijke realiteiten van het moderne Israël - biedt Braverman een overtuigende boodschap, die gericht is aan zowel joden als christenen: opstaan voor de rechten van de Palestijnen is geen antisemitisme (zie ook: www.markbraverman.org).

Dr. Stiaan van der Merwe is bestuurslid van het nieuw opgerichte netwerk 'Kairos Southern Africa' (KSA), en was één van de ondertekenaars van het Zuid-Afrikaanse Kairos-document dat in 1985 werd uitgebracht. Dit was niet alleen een profetische uitdaging aan de

mainstream en blanke kerken, maar ook aan het politieke establishment. KSA is opgericht om nieuw elan te geven aan de profetische stem in Zuid-Afrika en daarbuiten. KSA wil solidariteit tonen met mensen die strijden voor gerechtigheid, zoals mensen in Palestina en Israël die dat doen, en is dan ook nauw verbonden met de Palestijnse Kairos groep.

Stiaans persoonlijke en professionele geschiedenis getuigt van grote betrokkenheid bij processen van verandering en transformatie op persoonlijk, institutioneel en maatschappelijk niveau. Hij was nauw betrokken bij de strijd tegen Apartheid, met name bij de toenmalige Nederduitse Gereformeerde 'familie' van kerken en in de gemeenschap van blanke Afrikaners in Zuid Afrika. Dankzij zijn eigen ervaringen met transformatie als blanke Afrikaner, en in zijn huidige werk als coach, heeft hij groot inzicht in het verloop van processen van fundamentele transformatie, en emoties van pijn en euforie die daarbij horen. Zijn ervaringen hebben hem geleerd dat er twee vormen van solidariteit bestaan in situaties van onrecht: solidariteit met slachtoffers om hen te sterken, genezen en bevrijden, en solidariteit met de onderdrukkers, zodat ze in staat zijn te veranderen, te kiezen voor gerechtigheid, verzoening en transformatie. Dr. Van der Merwe is gepromoveerd aan de University of Western Cape op een studie naar Zuid-Afrikaanse apartheidstheologie en bevrijdingstheologie. Daarnaast heeft hij een MA in filosofie en in Public and Development Management. Het Palestijnse Kairos-document heeft Stiaan ertoe aangezet zich te verdiepen in overeenkomsten tussen het Afrikaner christelijke nationalisme en (christelijk) Zionisme.

Dr. Van der Merwe wil zijn kwaliteiten en persoonlijke ervaringen inzetten om het Europese en Nederlandse geweten uit te dagen met betrekking de Israëliëse bezetting van Palestina en meer algemeen onze houding ten opzichte van vragen van rechtvaardigheid en vrede. Hij hoopt daardoor zelf ook uitgedaagd te worden.